

**ЧАСТНОТО СЪДЕБНО ИЗПЪЛНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ
15 ГОДИНИ ЕФЕКТИВНОСТ В ИМЕТО НА ОБЩЕСТВОТО И ЗАКОНА**

*Георги Дичев, председател на Камарата
на частните съдебни изпълнители*

Скъпи колеги, партньори, приятели

Преди 15 години с въвеждането на частното съдебно изпълнение в България съдебната ни система показа, че успешните реформи са възможни. Днес уверено може да кажем, че след силното начало **реформата гонесе и ефективност, и устойчивост**. Към момента няма институция, която може да отрече ролята на частното съдебно изпълнение. И не само – кредиторите дават категорично оценка, предпочитайки го пред държавното изпълнение.

Спомням си, че когато частното съдебно изпълнение беше още проектозакон, малцина „просветени“ експерти и политици разбираха, че **именно държавата е тази, която има нужда от ЧСИ**. Причините бяха очевидни - острият дефицит на справедливост в обществото, стотиците хиляди съдебни решения „на хартия“, вихрещото се нерегламентирано и силово събиране на дългове.

Ние заедно променихме тази картина към добро. За 15 години минахме през различни етапи. Неведнъж бяхме и на кръстопът – да бъдем успешни, да работим за себе си, да развиваме канторите си или да бъдем нещо повече от това. Избрахме да се превърнем в институция, а не да сме „събирачи на дългове“. **И така поехме и обществената функция, от която държавата имаше нужда**. Инвестирахме усилия в подобряване на системата, поехме вземания на съдилищата, трупани с години, работим с общините, граждани и служители намират с нас изпълнение на делата си за издръжки и заплати. Регулирахме междуфирмената задлъжнялост, а бизнесът продължава да ни вярва, защото не сме търговци, а партньори. За 15 години тарифите ни не се увеличиха, напротив – бяха намалявани. Растяха само отговорностите ни и контролът върху професията.

Сблъскахме се с популизъм, натиск и отрицание. Но и досега няма институция в държавата, която да отрече, че **без ЧСИ системата на изпълнение на съдебните решения е поставена под риск**. Най-голямата си отговорност проявихме през тази трудна за света 2020 г. – в самото начало на COVID - кризата реагирахме професионално и първи предложихме спиране на част от изпълнителните действия, с което длъжниците да получат облекчение в тежката социална и икономическа криза.

Много преди кризата **Камарата на ЧСИ сложи началото на дебат за въвеждането на извънсъдебно събиране на дълговете и у нас, както е по света**. В тази процедура за доброволно изпълнение видяхме решението на един сериозен проблем - главоломното нарастване на дълг при събиране на малки по размер задължения по съдебен път. Тази година предложението стигна до Народното събрание, но не получи подкрепа. На практика законодателят лиши страните в процеса от по-евтин и по-бърз начин за удовлетворяване на вземания и отказа да разтовари и без друго натоварените съдилища. За нас, членовете на Камарата на ЧСИ, отхвърлянето на доброволното изпълнение е лишено от основания и ние ще настояваме за преразглеждането му.

Накрая в навечерието на нашата 15-та годишнина искам да кажа нещо, което отгавна всички ние усещаме и знаем: понятието „частен“, което стои отпред в името ни, не отговаря на реалната роля и функции на професията ни. **Докато в Сърбия, още с писането на закона, нарекоха професията "обществен съдебен изпълнител", Вие уважаеми български колеги, заслужихте с работата си да се наричате обществени изпълнители!**

**Честита годишнина, колеги съдебни изпълнители,
работещи в полза на обществото и държавата си!**

СЪБИТИЯ, ПОСВЕТЕНИ НА ГОДИШНИНАТА

4 декември 2020 г., Международна онлайн конференция „15 години Камара на частните съдебни изпълнители“.

Теми:

Доброволно събиране на вземания

Установяване на факти

Електронни търгове

Съдебното изпълнение по време на пандемия

Участници: председателят на КЧСИ Георги Дичев, министърът на правосъдието Десислава Ахлагова, президентът на Международния съюз на частните съдебни изпълнители Марк Шмитц, първият заместник-президент на организацията Матийо Шаргон, секретарят ѝ Йос Уитгехааг и Довиле Самкаускиене, Генерален секретар на Европейския съюз на съдебните изпълнители.

По повод 15-ата годишнина от създаването на Камарата на частните съдебни изпълнители се учредява **Фонд за подпомагане на студенти по право**. Фондът се финансира със средства на Камарата на ЧСИ и от доброволни дарения от членовете ѝ. Първоначалният капитал на фонда се определя на 10 000 лева, средства на КЧСИ.

Стартира конкурс за студенти по право за есе на тема: **„Съдебното изпълнение – настояще и бъдеще“**. Определят се три парични награди за първите три отличени творби.

Поставя се началото на дългосрочна инициатива за **дигитализация на правно-информационни ресурси** в сферата на съдебното изпълнение и създаване на виртуална библиотека по съдебно изпълнение със средства на Камарата на ЧСИ.

НАЧАЛОТО

2005: Търси се...

професионално съсловие, мотивирано към ефективност и бързина

Реформата с въвеждането на частно съдебно изпълнение в България се реализира непосредствено преди присъединяването на страната към ЕС, когато системата на принудително изпълнение е обект на многобройни критики. Общият брой на висящите изпълнителни дела към 2004 г. надвишава 375 000, а несъбраните суми са приблизително 1,7 млрд. лева. Данните на Българската стопанска камара сочат, че междуфирмената задлъжнялост към края на 2002 г. е 7 млрд. лева. Наред с това целта на вносителите е да се ограничат паралелните и „нерегламентирани“ способности за събиране дългове.

Законът за частното съдебно изпълнение е обнародван през септември 2005 г. Веднага след приемането му на 26 ноември 2005 г., е създадена и Камарата на частните съдебни изпълнители. Първите 85 ЧСИ преминават към новосъздадената професия от системата на държавното изпълнение. Няколко месеца по-късно се провежда и първият конкурс, след който 84 нови ЧСИ полагат клетва и започват работа до края на 2006 г.

Вносителите говорят:

проф. Любен Корнезов (1947-2019): Животът го налага!

*Заедно с група народни представители внесохме този законопроект за частното съдебно изпълнение. **Животът го налага.** Вече 15 години държавното изпълнение не функционира. Граждани и фирми водят дела с години. И когато даже спечелят делата и осъдят тези, които имат да им заплатят, всъщност съдебните решения не се реализират. В момента имаме 380 хил. изпълнителни дела, 1 млрд. 774 млн.лв. имат да вземат гражданите и бизнеса. И тази сума, и тези дела нарастват с всяка изминала година...*

2020: ПРОФЕСИЯТА В ЦИФРИ

Брой на ЧСИ

195 кантори, в които работят над 2 000 души.

Събрани суми:

Събрани суми в периода 2006-2020 г. 12 милиарда лева

Внесени суми:

Внесени суми в държавния бюджет: 1.2 млрд лева

Образувани дела:

Образувани дела в полза на държавата
Всяка година: 50 000

Постижения:

Световната банка постави реформата на съдебното изпълнение и въвеждането на частни изпълнители в България сред 10-те най-успешни реформи в света за 2006 г.

Всяка година ЧСИ възстановяват 150 милиона лева на граждани за неизплатени заплати, издръжки, наеми, невърнати заеми, присъдени суми срещу застрахователи, неизпълнени задължения по договори или вреди от непозволено увреждане

И към момента частното съдебно изпълнение категорично остава предпочитаният от вискателите метод за изпълнение

3 ПО 5:

АКЦЕНТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА КАМАРАТА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ

2006-2010:

Структуриране. Успешен старт на реформата в диалог с бизнеса и държавната администрация

1

В канторите си ЧСИ откриха над 1 000 нови работни места. **ЧСИ спечелиха доверието на кредиторите и образуваха 420 000 дела**, приключиха работа по над 113 000 от тях и събраха вземания за 1 милиард и 690 млн. лв. В полза на банки, фирми, граждани и институции

2

Сключиха **първи споразумения за събиране на вземания** с общински администрации, сред които и най-голямата - Столична община

3

КЧСИ създаде **Регистър на публичните продажби**, който осигурява прозрачност на търговете и информация за широк кръг ползватели

4

Реализираха се първите споразумения с институции за **електронен достъп на ЧСИ до различни услуги**

5

Приеха се **Етични правила** на професията

2011-2015:

Утвърждаване на обществената роля на ЧСИ.
Развитие на успешни партньорства

1

ЧСИ образуваха нови 933 000 дела и приключиха работа по 328 000 от тях, събраната сума достигна 4 милиарда и 860 милиона лева, увеличи се размерът на средствата, внесени в държавния бюджет и те достигнаха 150 млн. лева годишно. **През 2013 г. нови 11 колеги се присъединиха към професията. След конкурс през 2015 г. още 43 ЧСИ положиха клетва.**

2

Създаден бе **Централният регистър на длъжниците**, с който Камарата на ЧСИ осигури достъп до актуална информация за заведените изпълнителни дела, въведе се електронна система за статистика на ЧСИ и е осъществен мониторингов контрол над всички кантори

3

Сключиха се **споразумения за сътрудничество с Висшия съдебен съвет**, Комисията за финансов надзор, Съвета за електронни медии, Агенцията по горите, Държавна агенция за метеорологичен и технически надзор и групи институции за възлагане на техните вземания за събиране от ЧСИ

4

Проведена е **национална разяснителна кампания за правата на длъжниците** с инициативите Ден на отворените врати и безплатни консултации от ЧСИ за граждани

5

КЧСИ стартира процес по законодателна инициатива за промени в ГПК с предложения до Министерство на правосъдието

2016 – 2020

Нови предизвикателства. Законодателна проактивност. Дигитализация. Социалната роля на ЧСИ в COVID -19 кризата.

1

Образувани са 905 000 нови дела, приключена е работа по 470 000, събраната сума от ЧСИ е 4 милиарда и 50 милиона лева

2

Предложения на КЧСИ за подобряване на изпълнителния процес бяха приети с промени в ГПК - в това число **са въведени доброволните продажби, забраната за заповор върху надбавки, пенсии и помощи**, разширен е кръгът от действия на ЧСИ, който подлежи на обжалване

3

По искане на КЧСИ е изменен чл. 81 от ЗЧСИ, така че издръжките, трудовите правоотношения и предаванията на деца, **публичните държавни и общински вземания се освобождават от авансови такси** и по всички тези дела (около 30 % от общия брой) ЧСИ финансират изпълнението

4

Създадено бе Европейско училище за принудително изпълнение, стартира участието на ЧСИ в системата за електронен обмен RegiX осъвременени бяха Регистърът на публичните продажби и Централният регистър на длъжниците

5

В кризисната 2020 година Камарата на ЧСИ сама **поиска да се ограничат действията на ЧСИ със Закона за извънредното положение**, за да се защити живота, здравето и финансовата стабилност на гражданите. ЧСИ бяха една от малкото гилдии, които подкрепиха въвеждането на абсолютната давност, за да няма вечни длъжници

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ПРОФЕСИЯТА

Електронизация на повече
процеси в принудителното изпълнение

Проактивност от страна КЧСИ в подобрения в системата
на принудително изпълнение

Популяризиране и прилагане на добри практики от съдебното
изпълнение от Европа, включително реално въвеждане на елек-
тронните търгове, връщане на доброволните продажби и
извънсъдебното събиране на вземания

В контекста на глобалната пандемия COVID – 19 Камарата ще
продължи мерки за защита на страните в изпълнителния
процес

Грижа, защита и контрол над професията

Марк Шмитц, президент на
Международния съюз на съдебните изпълнители:

**Професията ни се променя навсякъде по света! Заедно трябва да
подсигури нейното бъдеще!**

Няма да е достатъчно просто да кажем, че Камарата на частните съдебни изпълнители в България е скъпа на сърцата ни организация. Ние от Международния съюз на съдебните изпълнители от 2001 г. сме преки свидетели на грандиозното развитие на професията на съдебния изпълнител в България, благодарение на наблюденията на нашите експерти и на множеството мисии, организирани от европейски и международни институции като Съвета на Европа, Европейската комисия и Американската агенция за международно развитие.

Бяхме горди да сме с вас по време на Учредителното събрание на Камарата на ЧСИ, което се състоя в Гранд хотел София на 25 ноември 2005 г., в присъствието на министъра на правосъдието Георги Петканов. Мога да потвърдя, че учредителното събрание започна в 11 часа и точно в 12:50 с 87 гласа Георги Дичев беше единодушно избран за председател на Камарата!

В разговора ни с г-н Дичев тогава, той заяви, че МССИ винаги е била поддръжник номер едно на професията частен съдебен изпълнител в България и винаги я е подкрепяла.

И макар оттогава да изминаха 15 години, България никога не е преставала да предлага в замяна своята помощ. **Благодарни сме на българските ни колеги и на председателя на Камарата им за тази безрезервна подкрепа.** Ние от МССИ знаем, че винаги можем да разчитаме на България.

В момента живеем в глобална криза. В много страни ситуацията с COVID 19 не се подобрява. Намираме се в средата на втора вълна. Във все повече държави магазини, ресторанти и барове, едва отворени след първата вълна, отново затварят вратите си.

**От месеци се опитваме да преминем към „новото нормално“,
но без резултат.**

Очевидно е, че светът ще бъде различен след COVID 19! Сътресението причинено от него ще доведе до глобални икономически загуби, фалити, безработица и свръхзагължнелост.

Независимо от това процедурите по съдебно изпълнение трябва да останат хуманни – и това е картата, която съдебните изпълнители трябва да продължат да играят. Социално – икономическите права предполагат задължението на държавата да гарантира уважение и опазване на различните интереси.

Социалното и икономическо развитие след кризата ще изисква различен подход към системите за принудително изпълнение и събиране на задължения. За да се постигне това, със сигурност ще бъдат предпочитани инструментите като посредничество и разсрочване на дългове.

Трябва да се подчертае, че съдебният изпълнител е перфектния участник в осигуряването на подходящ баланс между правата на кредитора и правата на длъжника.

Съдебният изпълнител никога няма да действа „на сяло“ и базирано единствено на указанията от клиента си.

Прилагането на съдебни решения е условие за доверието в съдебната институция, законодателя и държавата. Държавата трябва да осигури правна сигурност за бизнес инвестициите и развитието на икономиката.

Съдебният изпълнител от своя страна е една от ключовите фигури за правната сигурност.

Той играе съществена роля за осигуряването на ефективност и ефикасност на изпълнението на съдебни решения.

Но той е и връзката между гражданите и съдията. Въпреки кризата, която преживяваме в момента, трябва да сме наясно с еволюцията през която преминава професията през последните няколко години и в която ролята на съдебния изпълнител по отношение на новите технологии (интернет достъп, блокчейн, дигитални активи) трябва да бъде подсигурана.

Професията ни се променя и така е навсякъде по света! Заедно трябва да подсигуриим бъдещето ѝ. Ще постигнем това само със съгласие. Бъдете сигурни, че МССИ ще бъде винаги до вас.

Но сега е време да празнуваме! Още веднъж, поздравления за 15-ата годишнина, Всичко най-добро за всички български колеги и Камарата на частните съдебни изпълнители в България! Скъпи сте на сърцата ни, важни сте за нас!

